

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

Інститут інформаційних технологій і засобів
навчання НАПН України
Відділ компаративістики інформаційно-освітніх
інновацій

ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ГАЛУЗІ ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Однією з тенденцій розвитку інформаційного суспільства є розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що висуває певні вимоги до молоді, яка має бути конкурентоспроможною на сучасному ринку праці, а саме, вільно володіти ІКТ для успішного рішення різних завдань.

З огляду на це, головного значення набуває освіта у контексті розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності (ІК-компетентності) суб'єктів навчального процесу загальноосвітнього навчального закладу (ЗНЗ).

Для підтримки і розвитку ІК-компетентності суб'єктів навчального процесу загальноосвітнього навчального закладу створюються програми, які направлені на забезпечення умов модернізації освіти. В межах цих програм проводяться проекти, основними завданнями яких є формування, розвиток і моніторинг ІК-компетентності суб'єктів навчального процесу системи загальної середньої освіти.

Наведемо приклади міжнародних проектів ЄС програми *European Schoolnet*, в межах яких проводиться оцінювання ІК-компетентності суб'єктів навчального процесу системи загальної середньої освіти.

Інноваційні проекти програми *European Schoolnet*

Цілями програми *European Schoolnet* є:

- підтримка викладання, навчання у відповідність із стандартами 21-го століття і очікувань щодо освіти всіх учнів;
- сприяння інноваціям у сфері освіти;
- розробка політики щодо підтримки процесу освітньої реформи на європейському рівні на основі доказів і фактів.

В межах цієї програми у січні 2012 року в Брюсселі була організована Класна Лабораторія Майбутнього (*Future Classroom Lab*), яка повністю обладнана для підтримки викладання та навчання у відповідність із стандартами 21-го століття. Цю лабораторію підтримують 30 міністерств освіти країн ЄС. Вона була розроблена в якості «живої лабораторії», разом з цим, в ній наводяться приклади, як ІКТ можуть бути реалізовані в школах. На базі цієї лабораторії проводяться сумісні із політиками, постачальниками ІКТ, вчителями та освітніми дослідниками консультації, конференції та семінари, щоб виявляти, аналізувати та впроваджувати кращі інноваційні практики в сфері освіти, і оснащувати вчителів, які володіють необхідними навичками володіння ІКТ, для розвитку їх педагогічної практики.

В межах вищезазначеної Лабораторії ЄС фінансуються проекти, які спрямовані на вирішення питання включення інноваційної діяльності в пілотних школах, обмін передовим досвідом, тренінги на місці і в Інтернеті, а також проектування нових видів навчальної діяльності та продукції. Ці проекти розробляються за такими напрямами:

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

- *iTEC (Innovative Technologies for Engaging Classrooms, 2010-2014)* – Інноваційні технології для проектування класів майбутнього (2010-2014), що охоплює міністерства освіти, постачальників технологій і науково-дослідні організації, щоб домогтися перетворень у навчанні та викладанні у школах за допомогою стратегічного застосування технологій навчання;

- *CPDLab project (Continuing Professional Development Lab project)* – Проект лабораторії продовження професійного розвитку (2011-2013), який охоплює три навчальні курси для викладачів у галузі: інтерактивні дошки, Е-безпеки та сценарії впровадження класів майбутнього;

- *Living Schools Lab* – Вітальня Шкільної Лабораторії (2012-2014), в межах якої розробляються європейська мережа шкіл для розширення найкращої практики і підтримки дослідницької діяльності у галузі освіти;

- *Creative Classrooms Lab* – Творчі Кабінети Лабораторії (2013-2015), які мають забезпечити послідовну стратегію впровадження педагогічних інновацій та підходів до викладання і навчання, що будуть інтегровані в національні програми освіти в сфері ІКТ.

За вищезазначеними напрямками розроблені проекти, які ми описуємо нижче.

Collaborative Assessment Alliance

(Альянс співробітництва в галузі оцінювання)

25/11/2013

Collaborative Assessment Alliance (CAA) з моменту його створення, у вересні 2013 року, працює за підтримки Microsoft, Intel, Promethean і Educational Testing Service. Він побудований для розширення досліджень у галузі моніторингу та оцінювання навичок 21-го століття.

CAA надає можливості місцевим організаціям різних країн, які зацікавлені у розвитку оцінювання навичок 21-го століття за допомогою ІКТ, сумісно працювати з лідерами в галузі сприяння, створення завдань з оцінювання, розповсюдження знань у галузі навичок 21-го століття, та розробляти і використовувати свої власні методи, підходи та інструменти оцінювання.

Спільні рішення щодо підходів, інструментів та методів оцінювання навичок 21-го століття будуть включені до PISA 2015 (*Programme for International Student Assessment*).

Концепцією *CAA* є розширення досліджень і результатів проекту Оцінювання та Навчання у галузі Навичок 21-го століття (*Assessment and Teaching of 21st Century Skills (ATC21S) project (www.ATC21S.org)*), зокрема, в області проектування, створення і розгортання спільних завдань з оцінювання.

Діяльність *CAA* спрямована на досягнення таких результатів:

- Цільове членство в організаціях, які зацікавлені у розвитку оцінювання навичок 21-го століття за допомогою ІКТ та створенні нової глобальної екосистеми у галузі оцінювання.

- Для кожного члена, спільно створити погоджену кількість завдань спільного оцінювання, які були розроблені, створені, випробувані і розгорнуті за підтримки *CAA*.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

- Сприяння в передачі знань і навичок для членів САА для того, щоб вони могли проектувати, створювати, тестувати і розгортати свої власні майбутні завдання спільного оцінювання.

- Створення глобального співтовариства у галузі оцінювання, в межах якого учасники будуть підтримувати один одного в цій новій області цифрового оцінювання.

- Розробити якісну програму з комунікаційної та інформаційної підтримки САА, його членів і нове спільне оцінювання.

Mentoring Technology-enhanced Pedagogy (Педагогіка наставництва з використання сучасних технологій)

29/04/15

MENTEP (<http://mentep.eun.org>) проект розпочався в березні 2015 року і буде працювати протягом трьох років в таких країнах ЄС: Кіпр, Чехія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Італія, Литва, Норвегія, Португалія, Словенія та Іспанія. Він направлений на розроблення політики ЄС щодо підвищення якості професійної діяльності вчителів за допомогою ІКТ та аналізу даних про вміння та здібності використовувати ІКТ вчителями для вирішення проблеми удосконалення їх ІК-компетентності (у проекті використовується синонімічне поняття: *Technology-Enhanced Teaching (TET) competence*).

Цілі проекту:

- Розробка надійного, зручного інструменту для самооцінювання рівня ІК-компетентності вчителів;
- Розробка навчальних курсів у галузі ІКТ для вчителів;
- Забезпечення політиків ЄС щодо розвитку ІК-компетентності вчителів, її еволюція протягом навчального року та виявлення потреб у цієї області;
- Визначити оптимальні умови для використання ІКТ у ЗНЗ;
- Поширювати і підтримувати використання ІКТ у ЗНЗ, використовуючи експериментальний підхід та результати онлайн-курсів (<http://www.europeanschoolnetacademy.eu>) у галузі оцінювання ІК-компетентності вчителів;
- Дослідити можливість загальноєвропейської сертифікації ІК-компетентності вчителів;
- Сприяти збільшенню національного потенціалу країн ЄС управлінні, випробуванні і політики експериментування щодо використання ІКТ у ЗНЗ.

Нижче на схемі представлені основні процеси та дії, які будуть проводитися в межах проекту (рис. 1).

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

Рис. 1. Схема проведення проекту *MENTEP*

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

На схемі зображені основні етапи проекту та розписані завдання, а саме:

1. Березень 2015 року: перша зустріч партнерів проекту; вирішення питання щодо оцінювання ІК-компетентності вчителів на першому етапі проекту (тестування та анкетування проводиться анонімно; інтервали між оцінюваннями – вісім місяців).
2. Червень 2015 року: друга зустріч партнерів проекту; з'ясування стратегії розвитку ІК-компетентності вчителів для кожної країни-партнера проекту; адаптації новий інструментів для підтримки політики розвитку та самооцінки ІК-компетентності вчителів.
3. Жовтень 2015 року: третя зустріч партнерів проекту; створення екосистеми проекту та відбір інструментів для підтримки політики розвитку та самооцінки ІК-компетентності вчителів.
4. Лютий 2016 року: четверта зустріч партнерів проекту; аналіз протоколів із результатами оцінювання ІК-компетентності вчителів та відповідно ним налагодження екосистеми сумісно з інструментами для підтримки політики розвитку та оцінювання ІК-компетентності вчителів; сертифікація вчителів у галузі використання ІКТ для удосконалення їх професійної діяльності.
5. Жовтень 2017 року: п'ята зустріч партнерів проекту; аналіз результатів експериментів щодо впровадження он-лайн курсів у країнах-партнерів проекту; надання пропозицій щодо загальноєвропейської сертифікації ІК-компетентності вчителів та підтримки політики розвитку та оцінювання ІК-компетентності вчителів країн ЄС (за схемою на рисунку 1 рекомендації слід надати до грудня 2018 року)

Responsible Research and Innovation tools

(Відповідальне дослідження та інноваційні інструменти)

26/06/2014

RRI Tools (<http://www.rri-tools.eu>) проект розрахований на період з 2014 року по 2020 рік. Основна мета цього проекту: налагодження зв'язку науки і суспільства у Європі, а саме: просування та заохочення відповідальних досліджень та інновацій в Європі для створення гармонійних та ефективних відносин між наукою і європейським суспільством.

RRI Tools проект – це процес, в якому всі соціальні суб'єкти (дослідники, громадяни, політики, бізнес та ін.) працюють разом протягом всього дослідження для того, щоб свої наукові результати максимально наблизити до вимог, потреб і очікувань європейського суспільства. У межах проекту відбувається розвиток електронних ресурсів і проводяться дії, спрямовані на підвищення обізнаності, навчання, поширення і впровадження досліджень і інноваційних інструментів у процес навчання і викладання ЗНЗ, ВНЗ та ін.

RRI – це:

- ведення науки та інновацій разом із суспільством і для суспільства, процесів досліджень та інновацій щодо приведення їх результатів до цінностей суспільства;
- ефект парасольки, тобто об'єднання різних аспектів взаємин між наукою та інноваціями з суспільством: етики, гендерної рівності, відкритого доступу, залучення громадськості та наукової освіти та ін.;

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

- рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій 2014-2020, основні аспекти якої були прийняті як наскрізні питань проекту.

School Education Gateway (Брама шкільного навчання)

02/02/2015

У межах проекту *School Education Gateway* (<http://www.schooleducationgateway.eu>) має бути зібрана чітка необхідна інформація про ініціативи в освіті по всій Європі. Портал, який буде створений, орієнтований, в першу чергу, на вчителів і співробітників школи, а також фахівців у галузі освіти. Інформація буде перекладена на 24 мови Європи, веб-сайт буде пов'язувати працівникам сфери освіти з європейської політики. Це буде досягнуто шляхом надання доступу до відповідної інформації та практичним інструментам для ЗНЗ, які претендують на фінансування в межах програми Еразмус + (*Erasmus+ Programme*).

Основні послуги, які має забезпечити цей проект:

- Інформаційна служба, яка охоплює новини, публікації, статті експертів, підручники та ін.
- Обмін інноваційною практикою через статті, звіти та ін., які є результатом різних європейських проектів.
- Інструменти для підтримки Еразмус +, зокрема:
 - курси професійного розвитку вчителів;
 - впровадження ідей щодо використання ІКТ у викладанні та професійній діяльності вчителів ЗНЗ, ВНЗ та ін. закладах освіти через наукові конференції, семінари та ін., які плануються у межах проекту Еразмус +;
 - оголошення та пошук партнерів для стратегічного партнерства у межах проекту Еразмус +.

Social Media in Learning and Education (Соціальні медіа в навчанні та освіті)

01/04/2012

Проект SMILE отримав грант Дослідження Цифрового Громадянства (*Digital Citizenship Research Grant*) від Facebook та був розрахований на рік (квітень 2012 – травень 2013). Його мета: розширити розуміння про те, як діти ростуть у світі соціальних медіа та ІКТ.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

Він складався з трьох основних етапів:

- он-лайн лабораторія навчання для 100 вчителів з 30 держав-членів ЄС (і за його межами), щоб дослідити і прийняти освітні можливості соціальних медіа пропозиції;
- дослідження та виокремлення тенденцій і кращих практик щодо використання соціальних медіа та ІКТ в ЗНЗ;
- поширення результатів дослідження шляхом інтерактивних порталів ЄС для вчителів, а також на європейських і міжнародних нарадах та конференціях.

На першому етапі проекту, учасники інтернет-лабораторії вивчали шість модулів, які охоплюють різноманітні аспекти щодо використання соціальних медіа в навчанні та освіті, а саме:

Що таке соціальні медіа?

- Використання соціальних медіа в школах - загальношкільний підхід;
- Використання соціальних медіа для навчання та викладання - педагогічні принципи;
- Використання соціальних медіа для професійного розвитку;
- Відповідальне використання соціальних медіа;
- Соціальна політика медіа та соціальні виклики щодо прийняття медіа вЗНЗ.

Кожен блок складається з вступного відео, письмових коментарів та додаткових джерел інформації. Учасники також можуть запропонувати список ресурсів, щоб дослідити й осмислити приклади цікавих практик, які можуть бути використані в ЗНЗ. В кінці кожного блоку пропонуються завдання, щоб допомогти учасникам поглибити своє розуміння про те, як вони можуть використовувати те, про що дізналися при навчанні на курсі, щоб отримати практичний досвід з обговорюваних питань. Крім цього, проводяться он-лайн дискусії через SMILE форуми для обговорення та обміну ідеями.

Teachers' Lifelong Learning Network

(Мережа навчання впродовж життя для вчителів)

01/12/2009

TeLLNet проект тривав протягом трьох років з 1 грудня 2009 року по 30 листопада 2012 року та мав мету з'ясувати доцільну та ефективну конструкцію мережі для вчителів, яка може забезпечити їх неформальними способами підтримки професійного розвитку. В межах цього проекту досліджувалась мережа *eTwinning*, яка в даний час об'єднує більш 180 тисяч вчителів. Дослідження фокусується на виявленні:

- 1) бар'єри для безперервного професійного розвитку вчителів у мережах;
- 2) механізми поширення практики всередині та між мережами
- 3) впровадження нових підходів в організації колегіального навчання в рамках загальноєвропейської мережі вчителів.

Результати проекту впроваджені за допомогою:

1. *eTwinning* мережі для Національних служб підтримки (*National Support Services*) вчителів впродовж життя і в обслуговуванні професійного розвитку, а також молоді та учнів;
2. мережі *European Schoolnet*.

У фінальному звіті [1] представлені п'ять міні-сценаріїв щодо подальшого розвитку мережі (до 2025 року) для навчання впродовж життя вчителів і молоді, а саме:

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 1, 2015

(1) Мережа для європейської освіти (*eNet*), (2) Особиста мережа (*MyNetwork*), (3) Інтелектуальний агент (*Intelligent Agent*), (4) Різні Навчальні Кар'єри (*Diversified Teaching Careers*); (5) Неформальне навчання у таборах (*Informal Learning Camps*). Сценарії не є взаємовиключними і дозволяють визначити і виділити ключові аспекти та основні питання, які пропонуються експертами і практиками.

The Survey of Schools: ICT in Education (Огляд шкіл: ІКТ в освіті)

01/01/2012

Проект «Огляд шкіл: ІКТ в освіті» спрямований на оцінювання прогресу в області доступності і використання ІКТ в країнах ЄС за допомогою опитування студентів, викладачів, вчителів та керівників навчальних закладів, а також на сприяння розвитку ІК-компетентності суб'єктів навчального процесу ЗНЗ, ВНЗ та ін. У межах цього проекту мають бути створені індикатори та системи безперервного моніторингу доступу до ІКТ, їх використання та впливу на навчання у школах.

Об'єктами дослідження є використання, компетентність у галузі ІКТ вчителів та молоді, а також їх ставлення до ІКТ.

Основні напрями дослідження є:

- цифрова компетентність і ставлення до ІКТ студентів;
- використання ІКТ студентами;
- професійне використання ІКТ вчителями у їх педагогічній діяльності;
- ставлення вчителів до використання ІКТ у їх педагогічній діяльності;
- інфраструктура школи із використанням ІКТ;
- школа лідерства в сфері ІКТ та ІКТ для педагогіки.

Висновки. У межах міжнародних проектів створюються педагогічно-організаційні умови для формування, розвитку та моніторингу, зокрема оцінювання, ІК-компетентності суб'єктів навчального процесу системи загальної середньої освіти. При цьому, однією з основних тенденцій, які спостерігаються щодо політики у межах цих проектів, є надання рекомендацій для розвитку країн у галузі ІКТ.

Література

1. Yves Punie, Romina Cachia, Riina Vuorikari. Teachers' Lifelong Learning Network. D4.3.2. Final report on the Future of Teacher Networking [on-line]. 2012. – 43 p. URL: http://www.tellnet.eun.org/c/document_library/get_file?p_l_id=10704&folderId=18137&name=DLFE-817.pdf

Матеріал підготувала: Сороко Н.В., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Адреса: Україна, 04060, м. Київ, вул. Максима Берлінського, 9
тел./факс: (044) 440-96-27

<http://iitlt.gov.ua>

e-mail: iitlt@iitlt.gov.ua